

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino. Reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna številka 150 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano članščino za list. Za oglase in reklamne novice vsak vrst je plačati po Din 250 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Naša organizacija in Učiteljska tiskarna.

Prišli smo končno na vrhunce te pereče zadeve, ki se je vlekla skozi našo organizacijo in — če ni že zastrupljala razmerja do vodstva in med članstvom, je pa gotovo povzročala čut neugodja in nezaupanja.

Sedanje vodstvo naše organizacije ni imelo več de facto nikakih skupnih interesov z upravo Učiteljske tiskarne, kajti takoj po celjski pokrajinski skupščini je vodilo vse organizacijske posle popolnoma neodvisno in v rednem razmerju do tiskarne, po korektnih trgovskih odnošajih. Nič več in nič manj, z istimi udobnostmi, ki jih dobi danes povsod.

Z ozirom na sedež učiteljske organizacije in poslovne stike s tiskarno, se je pa še vedno vzdrževal videz in nezaupanje, kakor da bi še vedno obstojale obojestransko neke ožje ter intimnejše in ne samo trgovske zveze.

Niti zaradi javnosti, še manj pa zaradi našega članstva, bi smeli še nadalje trpeti, da se vzdržuje ta videz. Treba je bilo tukaj brezpogojno čistega vina in natančnega razmerja.

Nade, ki jih je stavilo učiteljstvo na to gospodarsko institucijo, se niso obistinitile. Vzrokov ne bomo razglabljali.

Slovensko učiteljstvo, združeno po ogromni večini v UJU, mora misliti na svoj gospodarski osamosvojitveni. Gre v tem oziru za tako važno zadevo, da bi organizacija zagrešla neodpušljiv in nepopravljiv greh na vsem organiziranem učiteljstvu, če bi še nadalje odlašala z ureditvijo tega vitalnega našega vprašanja. Nikakor si ne zapirajmo oči pred možnostmi, ki nas dolete lahko preko noči, ne glede na to, da se naše gmotno in pravno stanje slabša od dneva do dneva z nekako matematično gotovostjo.

Skoraj tritisočglava učiteljska množica ima po svoji izobrazbi in zlasti po svojem socialnem stališču neusahljive vire, iz katerih si gradi lahko impozantno gospodarsko podlago, ki mu bo vsak čas tvorila granitno skalo, ob katero bodo zastojali butali zlonosni življenjski valovi. Potrebujemo učinkovitih podpor v slučajih bolezni, potrebujemo krepkega obrambnega sklada za gmotne in pravne podpore preganjanja in v razne nesreče padlega učiteljstva, potrebujemo cenene kredite in cenenih dobavnih virov za vse naše potrebe, potrebujemo ugodnih študijskih pogojev za našo decu, potrebujemo cenenih zdravilišč in letovišč za svoje razrahljano zdravje itd. itd. Vse to delo nas šele čaka in mora biti storjeno, ker je izvršljivo. Organizacija mora brezpogojno za temi cilji, ki bodo tudi moralno dvignili učiteljstvo na ono stopnjo, ki se zdi danes še največjim optimistom kot nedosegljiva. Vse ovire, ki bi se nam stavile na pot, je treba odločno premagati. Sentimentalizma ne smemo poznati, tradicije se morajo umakniti. Skupni interesi organiziranega učiteljstva so nam najvišji zakon, če naj ima naša nepolitizirana organizacija realen pomen.

In tu smo na točki, ki zahteva čistega razmerja med nami in Učiteljsko tiskarno. Ali smemo in moremo vnesti to podjetje kot pozitivno postavko v svoj stanovski gospodarski kalkuli? Ali naj imenu »Učiteljska« žrtvujemo svojo stanovsko in organizacijsko gospodarsko konsolidacijo, svoje vitalno vprašanje? Kdo more to od nas zahtevati in na podlagi katerih predprav? Mi vsi vemo, da bi pomenilo to podjetje v naših rokah mogočen korak dalje na potu naše gospodarske emancipacije, vemo pa tudi, da pomenja ozkosrčno, torej za večino učiteljstva tuje vodstvo v tiskarni vezanje naših gospodarskih sil. Učiteljska tiskarna more biti res učiteljska, in služiti res učiteljskim interesom le tedaj, ako so vsi naši člani istočasno člani te zadrage ter uravnavajo njeno delovanje v svoji najvišji organizacijski instanci. Odprli bi se na ta način mogočni viri prosperanja tega podjetja, kajti učiteljstvo, usmerjeno v tem delu enotno, bi ustvarilo čudeže, na drugi strani bi se pa realizirali na podlagi tega lahko prej naštetih socialno gospodarskih ciljev v prilog vsemu učiteljstvu.

To smo hoteli in postavili s predložitvijo 172 novih članov-učiteljev upravni odbor Učiteljske tiskarne na preizkušnjo, ali mu je naslov »učiteljska« resna stvar ali samo voda na njegov mlin. In izpoznali smo — vodo! Hoteli smo čiste vode — in dobili smo jo.

Po dolgih mesecih cincanja se je upravni svet tiskarne končno povzpelo do jasnosti in reči moramo, da smo mu hvaležni. Naša

pot je sedaj jasna! Proste so naše roke, nevezani pri svojem gospodarskem snovanju na nikake oziroma. Začetni moramo s kraja vse naše delo na gospodarskem polju in začeli ga bomo z neomajenim prepričanjem, da dogradimo v nedolgem času trdno in zdravo podlago, ki nam je neobhodno potrebna.

Učiteljska tiskarna je za učiteljstvo poslej tiskarna — kot vse druge. Nikakega sovraštva, nobene zamere naj ne bodi med nami. Svoje posle bomo poslej uravnavali po

trgovskem načelu »do ut des«, svoje konisti pa zasledovali brez sentimentalnosti.

Zelimo tovarišem, članom Učiteljske tiskarne mnogo uspeha ter izjavljamo, da nimamo nikakega vzroka, zapostavljati njihovih eventualno boljših trgovskih pogojev kakor drugi tiskarni. Preferenca ugodnejšim pogojem napram vsem sličnim podjetjem.

Tako je razmerje razčiščeno, naša pot prosta in nastopili jo bomo z veseljem optimizmom.

Anketa poverjenjstva UJU s šolskimi upravitelji ljubljanske oblasti v nujnih šolsko-upravnih zadevah.

Uredba v krajevnih in oblastnih šolskih odborih. — Šolski proračuni. — Ustanovitev posvetovalnega šolsko-upravnega odseka pri poverjenjstvu UJU.

V ponedeljek, t. j. 31. dne meseca oktobra t. l. so se na željo nekaterih upraviteljev in na poziv Pov. UJU zbrali šolski upravitelji ljubljanske oblasti na I. dekliški osnovni šoli v Ljubljani, da se porazgovore o svojih težnjah. Udeležba je bila lepa; zakaj zborovanja se je udeležilo do 70 šolskih upraviteljev in med nje so došli tudi člani oblastnega šolskega odbora, t. j. tov. Sadar-Kleinmayerjeva, g. dir. Dokler in tov. Slapšak.

Zborovanje je vodil tov. poverjenik Skulj, ki je zborovalce prav pristočno pozdravil in imenoval za zapisničarja tov. Janka Polaka.

Po uvodnih besedah da tov. poverjenik Skulj besedo referentu tov. Štruklju.

Odnosaji šolskih upraviteljev do šolskih odborov. Iz uredbe o krajevnih in oblastnih šolskih odborih za osnovne in meščanske šole z dne 2. maja 1927, O. N. br. 28.038 (Vidi »Ur. l.« z dne 18. maja 1927, štev. 55/222.) omeni najprej čl. 5., da bi bilo edino pravilno, da se predsednik krajevnega šolskega odbora voli.

V debato so posegli tov. Rozman, Lampret, Jevnikar, Ločnikar, Grašič, Dimnik in Štrukelj. Vsi debaterji so bili za predlog tov. Štruklja in so ga okrepili s fakti, ki govorijo jasno, da mora itak šolski upravitelj v največji meri voditi skoro vse posle krajevnega šolskega odbora sam in da je tudi v onih krajih, kjer ne leži vse tozadevno delo na ramah šolskih upraviteljev, ravno šolski upravitelj duša vsega ustvarjalnega gibanja v krajevnih šolskih odborih. Debaterji zahtevajo, da se v čl. 5. črta besedica »ne in da naj ostane samo besedica sme«.

Ker je čl. 5. kolikor toliko v zvezi s čl. 3., se ume samoposebi, da so posegli debaterji po tem členu in so zahtevali, da se črta v čl. 3. točka b), ki govori, da mora biti šolski upravitelj zapisničar pri sejah itd. krajevnih šolskih odborov.

Dalje omenjajo debaterji, da pogrešajo podpredsednika kot člana krajevnih šolskih odborov; zakaj čestokrat se dogodi, da je predsednik zadržan.

Nedostatna se vidi debaterjem tudi točka c) v čl. 3., ki bi se naj po njihovem mnenju izpopolnila tako, da naj bodo teh 5 članov vzeti iz vrst onih občanov, ki imajo v šoli otroke, in ki zaradi šolskih zamud še niso bili nikoli kaznovani.

Debaterji so bili tudi mnenja, da je sedanja stilizacija čl. 5., v zadevi poslov blaginikovih, ponesrečena; zakaj stilizacija je taka kot bi se šolskemu upravitelju ne moglo zaupati blaginikovih poslov. Je pa tudi tu in tam v interesu urnega in brezhibnega poslovanja, da se poveri posle blaginikovemu tudi šol. uprav., če jih le-ta sprejeti hoče; zakaj, če je ta navada upeljana že na ljubljanskih osnovnih šolah, kjer razpolaga šol. uprav. sam z nakazano mu letno dotacijo, potem ni nemočje tega izvesti tudi na drugih osnovnih šolah.

Splošno mnenje debaterjev je, da se naj glavni funkcijonarji v krajevnih šolskih odborih, t. j. predsednik, podpredsednik, tajnik in blaginik volijo, toda vedno tako, da se izključi možnost, da bi morda kar več teh funkcij prešlo v roke ene in iste osebe.

Po končani debati da tov. poverjenik Skulj na glasovanje predlog tov. referenta Štruklja. Predlog je bil z dodatnimi predlogi debaterjev soglasno sprejet.

Po sprejetju predloga se loti tov. referent Štrukelj v čl. 7. točke b), ki govori zaradi popisa šolskih zavezancev. Tudi o tem členu se razvname živahna debata: vanjo so posegli tov. Ločnikar, Kržišnik, Dimnik, Brce, Štrukelj, Majer, Slapšak, Grašič, Arrigler, vcer in Štrukelj. Nekateri debaterji so opozarjali na to, da je točka b) v čl. 7. že itak ukinjena in da bi bil razgovor o nji brezploden. Drugi so bili mnenja, da se mora zavzeti proti nji primerno stališče, če nečemo, da pride od tega, da lepega dne (za dobo enega leta) prvih razredov sploh imeli ne bomo in bi bilo na ta način na stotine tovarišev in tovarišic na razpoloženju. Tov. Dimnik opozarja še posebej, da se je mislilo na to že ob priliki ankete o novem šol. zakonu, kjer se je določilo povdarilo, da bi bili po tem načinu popisovani prikrajšani za eno celo šolsko leto, t. j. imeli bi osemletno šolsko dobo samo na papirju, v resnici pa bi obsegala po ti uredbi šolska doba samo sedem let. In z ozirom na to bo treba pri novem šolskem zakonu strogo paziti na to, da nam ne okrnejo osemletne šolske dobe. Tov. poverjenik Skulj pojasnjuje, da se je že pri zgoraj omenjeni anketi vnesla zahteva o 6-letni redni šolski dobi in 2-letni nadaljevalni, ki pa bi naj bila tudi redna, t. j. vsakodnevna, a le v času od 1. oktobra do 1. junija vsakega leta; seveda ti 2 leti nadaljevalne šole bi morali biti prilagojeni krajevnim razmeram primerno, t. j. tu kmetijski — tam obrtni, tu industrijski — tam trgovski itd. Tov. Brce je mnenja, da bi se naj v ta člen vnesla klavzula, da se smejo sprejemati v osnovno šolo tudi taki otroci, ki štejejo samo 6 let,

a so duševno in telesno godni zanjo. Temu ugovarja tov. Majer, in sicer zaradi tega, ker je mnenja, da bi rodiljeli to klavzulo izrabljali po svoje. Tov. Slapšak govori iz svoje dolgoletne prakse in meni, da med 6. in 7. starostnim letom ni bogšvedni kolikih duševnih in telesnih razlik. Temu ugovarja tov. Grašič, ki meni, da otrok s šestim starostnim letom ni goden za šolo. Tov. Arrigler ima pomisleke proti izpolnjenemu 7. starostnemu letu; in to zaradi tega, ker bi bile deklice v 15. starostnem letu za osnovno šolo le že malo preveč razvite in si do koedukacije v ti dobi ne obeta kdo vedno kako velikih sadov iz vzgoje. Tov. Brce se pridruži mnenju tov. Arriglerja.

Po tej debati da tov. poverjenik Skulj na glasovanje predlog, če se naj sprejemajo v osnovno šolo otroci z izpolnjenim 6. starostnim letom, ali se naj sprejemajo šele tedaj, ko so dopolnili 7. leto svoje starosti. Z veliko večino glasov je bil sprejet predlog, da je otrok z izpolnjenim 6. starostnim letom goden za šolo.

Ko je bil predlog sprejet se razvname med zborovalci precej ostra kritika, zakaj se še do danes niso izdala navodila, oziroma poslovnik k tako nejasni in netočni uredbi. Tov. Slapšak meni, da bi morala iziti taka zahteva iz vrst učiteljstva; in če bi bila izšla, bi se ji bilo gotovo že ugodilo. Tov. poverjenik Skulj pa omenja, da je izšla taka zahteva že iz vrst sreskih šolskih referentov, t. j. že na anketi teh se je zahtevalo, da se izda k zgoraj omenjeni uredbi navodilo za ravnanje po nji; ali kljub temu se v tem oziru še do danes ni ukrenilo ničesar. Zaradi tega pa povdarjamo tudi na današnjem zborovanju, da je tako navodilo k zgoraj omenjeni uredbi potrebno; in zaradi tega se jo naj izda, da bomo uredbo pravilno razlagali in se po nji tudi pravilno ravnali. Tov. Slapšak omenja, da bi bilo neobhodno potrebno, da se izvoli izmed šolskih upraviteljev nekaj šolski upravni odsek, ki bi naj zasledoval vse take in podobne uredbe in opozarjal pravočasno na njihove nedostatke; zakaj več ljudi več vidi, in vsi ljudje vse vedo. Tov. Štrukelj omenja, da bi ne bilo napačno, če bi ta šol. upravni odsek izdelal tudi navodila za obravnavanje šolskih zamud. Tov. Slapšak pojasnjuje, da so v Učiteljski tiskarni že založene tiskovine, iz katerih bo jasno razvidno, kako je obravnavati šolske zamude.

Po tem kritičnem razgovoru nadaljuje tov. referent Štrukelj in meni, da ni umestno, da bi šol. uprav. kazni predlagal, župan pa naj bi jih izterjal v zmislu besedila točke c) v čl. 7. uredbe; zakaj izterjavati bi jih moral sreski poglavar, ker ima le on (v tem oziru) eksekutivno oblast. Tov. poverjenik Skulj omenja, da je bilo v ti zadevi pri velikem županu ljubljanske oblasti že tudi poverjenjstvo UJU v Ljubljani, in mu pojasnilo, da tako izterjavanje pri nas ne bo funkcioniralo, ker naši župani nimajo one eksekutivne oblasti kot jo imajo n. pr. župani v Srbiji. Tov. Slapšak je bil radoveden, kako bi se tako izterjavanje vršilo v zakonitih gorskih zaselkih, kjer daleč naokoli ni ne orožniških, ne policijskih organov. Tov. Majer pa je mnenja, da je ta zadeva videti v teoriji zelo lepa, toda v praksi se bode pokazalo, da je skoro neizvedljiva; zakaj v največji slučajih bodo župani odložili in končno na vse pozabili — izvzemši morda ne na kakega osebnega sovražnika.

Dalje poroča tov. referent Štrukelj o točki c) iz čl. 7., ki govori o proračunu in stavi termin v konec decembra. Tu poseže vmes blaginik oblastnega šolskega odbora g. dir. Dokler in meni, da naj bi veljal za ta termin 15. dan meseca oktobra vsakega leta; toda natančneje bo o tem govoril ob koncu razgovora o gorenji uredbi in bo podal natančnejša pojasnila v obliki kratkega referata.

Zelo živahna debata se razvname zaradi točke f) v čl. 7., ki govori o kurjavu, stanovanju itd. V to debato so posegli tov. Štrukelj, Kržišnik, poverjenik Skulj in Slapšak. Tov. Štrukelj očrta natančno, kaj moramo v tem oziru zahtevati že zaradi modernih socialnih in higijenskih ozirov. Tovariš Kržišnik pa je mnenja, da ne smemo zahtevati preveč. Tov. Slapšak odobrava zahtevo tov. Štruklja; saj zahteva le ono, kar je tudi šolskim upraviteljem, učiteljem in učiteljicam iz socialnih in zdravstvenih ozirov neobhodno potrebno; in zaradi takih zahtev se ne moremo plašiti pred nikomur. Tov. poverjenik Skulj pojasnjuje, da se je na vse to mislilo že tudi pri izpreminjevalnih predlogih k urad. zakonu; in tam se je vnesla tudi zahteva, da se razlika v stanarini plača državi le v tem slučaju, kjer daje država res ona sama čimovniku prosto stanovanje v svojih lastnih državnih zgradbah. Tov. Kržišnik opozarja, da se nam rado očita, da hočemo imeti več, nego pa drugo uradništvo. Te napačne pojme moramo med uradništvom poblijati in pojasnjevati, da za vse to, kar zahtevamo še posebej, moramo tudi posebej delati, t. j. v času, ko ni uradnih ur. Tov. poverjenik Skulj pojasnjuje, da ni izključeno, da ta in oni posameznik med uradništvom tako meni, ali pri reviziji uradniškega

zakona so uvideli navzoči delegati Zveze iz vseh vrst uradništva upravičenost naših posebnih zahtev.

Dalje omenja tov. referent Štrukelj točko e) v čl. 7. in meni, da bi naj prejel nagrado tudi oni šol. uprav. zapisničar v krajevnem šolskem odboru, ki je pouka oproščen. Tov. Dimnik je bil mnenja, da bi se vsemu temu prišlo v okom, če bi se reklo, da se plačujejo za posle pri krajevnih šolskih odborih in ne samo za posle zapisničarjeve.

Ko dospje tov. referent do poslov blaginika krajevnih šolskih odborov, prosí g. dir. Doklerja, da nam poda on svoje mnenje v tem oziru. G. dir. Dokler omeni, da bo o vsem tem poročal ob koncu razgovora kot je že enkrat omenil.

Ob sklepu debate o čl. 7. da tov. poverjenik Skulj na glasovanje predloge tov. referenta Štruklja v zadevi šolskih kazni, kurjiva, stanovanja, nagrad zapisničarjem krajevnih šolskih odborov itd. Vsi tozadevni predlogi so bili sprejeti soglasno.

Nato preide tov. referent Štrukelj k čl. 9. uredbe, ki govori o nakazovanju denarja, in meni, da bi naj dobil denar, ki je namenjen izključno za interne potrebe šole, v roke šolski upravitelj, da mu ne bo treba letati za vsako malenkost k predsedniku krajevnega šolskega odbora. Tov. Kržišnik je mnenja, da bi bilo sploh dobro, da se da šol. uprav. že pri sebi krajev. šol. odbora pravica, da sme s tem denarjem razpolagati šolski upravitelj sam, in sicer kot se vidi njemu za splošne šole, poučevanja in vzgajanja prav. Tov. Lampret omenja, da so nekatera tozadevna določila že itak v Pinkovi »Zbirki naredb in odredb« (I.—VI.) Tov. Štrukelj obsoja, da se vpliv in ugled šol. uprav. kot namenoma od leta do leta zmanjšuje. Zahtevati moramo, da se vse seje krajev. šol. odborov v šoli in ne kje drugje; morda celo v kakih gostilnicah. Dati se mora šol. uprav. tudi večja moč in pravica pri oddajanju šolskih prostorov v vse druge, tudi makari šolske namene. Tudi drugim šolam kot n. pr. meščanskim in srednjim šolam, ki niso obvezne, bi se smeli odstopati šol. prostori le tedaj, če ima osnovna šola dovolj prostora, da vrši svoje delo neokrnjeno v dopolnilskih urah; zakaj docela v nasprotju s pravili higijene je, če se zahteva šol. prostore v druge, makari šolske, namene, če mora ob tem trpeti mladiča na osnovne šole, za katero le obisk pouka obvezen. Na vse to bomo morali šol. uprav. paziti in opozarjati vedno iznova, da se končno zatre nekako namembno omalovaževanje osnovne šole. Tudi razmere zaradi šolskih vrtov in pravice šol. uprav. in krajev. šol. odborov do teh se morajo urediti natančno in nedvoumno. Tu poseže vmes tov. poverjenik Skulj in opozori na tozadeven osnutek iz leta 1921., ki govori v prilog šolskih upraviteljev.

Po završeni debati, ki se je vršila v okvirju čl. 9. uredbe, da tov. poverjenik Skulj na glasovanje predloge tov. referenta Štruklja v zadevi nakazovanja denarja, vpliva in ugleda šol. uprav., se krajev. šol. odborov, oddajanja šolskih prostorov in šolskih vrtov. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Šolski proračuni.

Ker v zadevi odnošajev šol. uprav. do krajevnih šolskih odborov nima tov. referent Štrukelj ničesar več poročati, da tov. poverjenik Skulj besedo g. dir. Doklerju, ki omenja, da je dosedaj pregledal kakih 100 proračunov krajev. šol. odborov. Iz sestave proračunov je razvidel, da se večina šol. uprav. ne poslužuje pravice, da bi vplivali na sestavo proračunov krajev. šol. odborov. Je sicer resnica, da pri tem in onem krajev. šol. odboru šol. uprav. ne bo s svojimi predlogi vselej uspel, ali pravica mu ostane, da poda k proračunu svoje oddeljeno mišljenje, ki ga potem oblastni šolski odbor lahko upošteva, če bo videl, da je upoštevanje vredno. Skoro v nobenem proračunu krajev. šol. odborov ni vnešen znesek za »Prosvetni Glasnik«, katerega naročitev je obvezna, sicer je res, da ga rabi v resnici bolj sreski šolski referent, nego pa šol. uprav. ali dokler je naročba nanj obvezna, moramo to obveznost upoštevati tudi pri sestavi proračuna krajev. šol. odborov. Dalje ni zasledil v pretežni večini proračunov krajev. šol. odborov postavk za »Slov. Šolsko Matice«, obdelovanje šol. vrtov in za rokotvorni pouk. Šol. uprav. bi naj upošteval tozadevne določbe, ki jih najde tudi v Pinkovi »Zbirki naredb in odredb« (I.—VI.) in proračuni krajev. šol. odborov bi bili bolj v redu, nego pa so dosedaj. Za kurjavo in stanovanje so vnešeni v proračunih krajev. šol. odborov zneski za uobzno učence. V največji slučajih niso vnešeni zneski za nagrade zapisničarja in blaginika pri krajev. šol. odborih. Zneski za tiskovine itd. so tu in tam minimalni, ali v nekaterih krajih tako horendni, da jih ni moči odobriti. Pri obračunih naj bodo pobornice sestavljene tako, da bo iz njih razvidno, za kaj se je ta ali oni znesek uporabil; pobornice z neenakim pavšalnim besedilom ni moči odobriti. Poslovne davke v iznosu 1% ni treba upoštevati. Predlagajo pa se naj proračuni v odobrenje vsaj do 15. oktobra vsakega leta.

Tov. poverjenik Skulj omenja, da je iskati najbrže glavni vzrok takim in podobnim nedostatkom v proračunih krajev. šol. odborov v znanju okrožnic, ki priporočajo štedenje celo pri nas, kjer se že itak štedi do skrajnih mej možnosti. Pohvalno omenja, da namerava oblastna skupščina ustanoviti fond za zidanje šol. poslopji, kar bo gotovo velik blagoslov za siromašne občine. Kar pa se tiče vzdrževanja šolskih vrtov, je predvsem važno to, da se podado točna poročila; zakaj če ni v ti zadevi točnih in jasnih poročil, ni moč pomagati v nobeno stran.

Tov. Jamnikova prosí za pojasnilo, zakaj bi ravno na enorazrednicah v proračun krajev. šol. odbora ne smela vnesti zneska 50 Din mesečno kot nagrado za šol. uprav., ki opravlja skoro vse

posle za krajev. šol. odbor, če je le-ta samo zadovoljen s tem. G. dir. Dokler li to takoj pojasni in pravi, da ne bo ugovarjal nihče, če bo krajev. šol. odbor sam od sebe ustavil v svoj proračun tozadevne zneske.

Tov. Grašič govori precej temperamentno v prilog enorazrednic, kjer naj bi delal šol. uprav. za žive in mrtve, ne smel pa bi za to delo zahtevati nobene nagrade. Dalje konstatira, da se ravno šolske oblasti v največ slučajih niti izdaleka ne brigajo za oddolženo mnenje šol. upraviteljev.

Tov. Plavšak prosi za pojasnilo, kaj bi bilo storiti v slučaju, če krajevni šolski odbor proračun odobri, a bi ga kuka višja instanca ne hotela.

Tov. Kržišnik se zahvali g. dir. Doklerju za njegova pojasnila in omenja, da je bilo največ takih in podobnih nedostatkov v proračunih krajev. šol. odborov zaradi tega, ker niso bili v ti zadevi šol. uprav. zadostno poučeni in je tudi uredba sama tu in tam nejasna. Sedaj pa, ko jima je g. dir. Dokler podal precej jasno navodilo, je uverjen, da bodo v bodoče tudi proračuni krajev. šol. odborov točnejši.

Tov. poverjenik Skulj poseže med debaterje in jih opozori, da se nihče ni odgovoril na vprašanje, ki ga je zastavil tov. Plavšak. On meni, da bo to vprašanje še najlažje rešil šolski upravni odsek, ki ga bo treba izvoliti takoj.

Tov. Ločniškar zastavi vprašanje, če ni mogoče, da bi se ta in ona postavka vnesla še naknadno v proračun krajev. šol. odborov.

Tov. Jevnikar je mnenja, da nikakor ne gre, da bi se proračun, ki ga je odobrili krajev. šol. odbor, popravil pri oblastnem šol. odboru; zakaj takaj popravki bi pri krajev. šol. odboru vzbudili lahko sum, da jih je provzročil šol. uprav. po ovinkih.

Tov. Zakrajšek pa je mnenja, da so take korekture v proračunih krajev. šol. odbora potrebne; zakaj v mnogih slučajih se dogodi, da šol. uprav. to in ono zahteva, ali župan je mnenja, da je on oblast in da ima le on v ti zadevi odločilno besedo.

Tov. Slapšak da pojasni, tov. Jevnikarju in meni, da je oblastni šolski odbor vsekako višja

instanca in ima zaradi tega tudi pravico do te in one korekture v proračunih krajev. šol. odborov, če se mu vidi tako kot neobhodno potrebne.

Ob sklepu te debate da tov. poverjenik Skulj besedo g. dir. Doklerju, ki pojasni, da s svojimi izjavami ni nameraval očiti šol. uprav. malomarnosti, temveč z njimi je nameraval šol. upravitelje le opozoriti na to in ono, kar bi pri sestavi proračunov krajev. šol. odborov lahko vnesli pa ne vneso. Kar se tiče naknadnega vnašanja v proračun krajev. šol. odbora, je on mnenja, da to ni več mogoče, če je proračun odobril že tudi oblastni šolski odbor. Kar pa se tiče korektur od strani oblastnega šolskega odbora se pridružuje tudi on mnenju tov. Slapšaka.

Tov. Ločniškar se povrne še enkrat k čl. 7., točka e), ki govori o nalaganju denarja v »Državno hipotekarno banko« in meni, da je tudi pri nas v Sloveniji dovolj varnih zavodov in da vidi v taki zahtevi nekaj diktat za centralizem, ki-ga je že itak več nego dovolj.

Ob sklepu prve točke programa meni tov. poverjenik Skulj, da so debaterji iznesli precej lepih misli, ki pa jih bo treba obdržati v spominu in jih predložiti ob svojem času šolskim oblastem. V ta namen pa bo treba dobiti ljudi, ki bodo to storili in zato se vrača k misli tov. Slapšaka, da se izvoli šolski upravni odbor in prosí, če ima kdo izmed navzočih zborovalcev kak tozadeven predlog.

Tov. glavni tajnik Kobal se oglasi k besedi in predlaga, da se izvolijo v šolski upravni odsek, ki bo v pomoč poverjenstvu in bo tedensko zboroval, sledeči tovariši in sledeče tovarišice: Strukelj, Gostič, Poljak, Dimnik, Slapšak, Grašič, Kleinmayerjeva, Lampret, Stupica, Grad, Kosin in Arigler.

Predlog tov. glav. tajnika Kobala je bil soglasno sprejet, in izvoljeni člani odseka so izvolitev tudi sprejeli.

Po izvolitvi opozori tov. poverjenik Skulj navzoče, da naj pošiljajo vse tozadevne predloge na poverjenstvo UJU v Ljubljani in le-to jih bo odstopilo v presojo in pretresanje novozvoljenemu šolskemu upravnemu odseku. (Dalje prihl.)

bi postavili profesorje za nadzornike. Tu smo jasno pokazali vzroke. Dajte nadzornikom pošten položaj in v redu bo ter bo lah-ko dobiti in izbirati nadzornike. S postav-ljenjem profesorjev ne bo rešen problem, temveč bo poslabšan, ker ne bodo poznali notranjosti osnovne šole, ki jo baš sedaj čaka korenita notranja reforma, katero bo znal izvesti le dotičnik, ki se je praktično pečal s to reformo v osnovni šoli.

Splošne vesti.

VABILO NA SEJO

ŠIRJEGA SOSVETA UJU — POVER-
JENISTVO LJUBLJANA 27. NOVE-
BRA 1927.

Dne 27. novembra 1927 se vrši seja širjega sosveta UJU — poverjenstvo Ljubljana v deški osnovni šoli v CELJU. Začetek točno ob 10. uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev seje in poročilo poverje-
nika tov. A. Skulja.
2. Naša organizacija in Učiteljska ti-
skarna.
3. Organizacijske zadeve. (Naš tisk, samo-
izobrazba itd.)
4. Sklepanje o osnutku pravil.
5. Predlogi in nasveti okrajnih učitel-
skih društev.
6. Slučajnosti.

Opomba: Predloge in nasvete naj pošljejo okrajna društva vsaj tri dni pred sejo. Na seji oddanih predlogov ne moremo upoštevati. Člani širjega so-
sveta so vsi predsedniki okrajnih dru-
štev in vsi člani ožjega sosveta. Zaradi
važnosti dnevnega reda pričakujemo
polnoštevilne udeležbe.

UJU — poverjenstvo Ljubljana,
dne 9. novembra 1927.

Andrej Skulj,
poverjenik.

Rado Grum, Josip Kobal,
blagajnik. tajnik.

— Izvršitev sklepov seje širjega so-
sveta pov. UJU z dne 2. oktobra 1927 glede
Učiteljske tiskarne. Širji sosvet je zavzel
na gori imenovani seji sledeče stališče:

1. Širji sosvet ljubljanskega poverje-
nstva UJU je po natančnem obravnavanju
poročila o zavlačevanju sprejema 113 (sedaj
vsega 172) novo predloženih učiteljev v za-
drugo Učiteljska tiskarna prišel do prepri-
čanja, da njen upravni svet nima volje
sprejeti prijavljenih članov.

Ker ni tako postopanje v interesu Uči-
teljske tiskarne in je to poniževanje učitel-
stva, katerega ime nosi zadruga, ne glede na
to, da ne odgovarja niti namenu zadruge
same, izjavlja širji sosvet, da želi rešitev
vseh prijav za pristop brezpogojno do 31.
oktobra 1927.

2. Širji sosvet pooblašča na svoji seji v
Ljubljani dne 2. oktobra 1927 poverjenstvo,
da odpove takoj po predloženem in po
upravnem svetu Učiteljske tiskarne neupo-
števanem roku za sprejem učiteljev — na-
ših članov, tiskarni vsa tiskarska dela učit.
organizacije, svoj sedež in to v najkrajšem
času, potrebnem za izvršitev teh ukrepov.

3. Širji sosvet ugotavlja potrebo zgra-
ditve samostojne učiteljske gospodarske
organizacije ter nalaga gospodarskemu sve-
tu, da izdela čimprej enoten načrt, v ka-
terem se vsi člani organizacije pritegnejo
k prispevanju za Učiteljski konvikt, Uči-
teljski dom, obrambni fond in lastno za-
ložništvo. Člani obstoječega gospodarskega
sveta smejo pritegniti k sodelovanju vse
eksperte obstoječih učiteljskih gospodar-
skih organizacij. Želi, da se smoteno iz-
vede potrebna koncentracija naših razpr-
šenih gospodarskih sil.

Načrt s potrebnim komentarjem je
predložiti učiteljskim društvom v razprav-
ljanje in propagando.

Upravni svet in nadzorstvo Učiteljske
tiskarne na seji 29. oktobra 1927 nista
ugodila zahtevi širjega sosveta.

Nato je bil izvršen še zadnji poizkus,
kakor poročamo na drugem mestu lista.

Poverjenstvo je na podlagi tega iz-
vedlo sklep seje širjega sosveta z dne 2.
oktobra 1927 pod točko 2.

Istovčasno je zahtevalo od Učiteljske ti-
skarne vrnitev pristopnih izjav za člane, ki
so se potem poverjenstvu prijavili v za-
drugo ter jih izročil predsednikom okrajnih
učiteljskih društev na seji širjega sosveta
pov. UJU, ki jo je poverjenstvo sklicalo
za 27. november t. l. v Celju.

— Zadnji poizkus z Učiteljsko tiskarno.
Z ozirom na posredovanje tov. Gnusa je
pov. UJU pristalo še na poslednji poizkus z
Učiteljsko tiskarno, ter preložilo termin na
sredo 9. novembra 18. uro. Upravni svet in
nadzorstvo sta imela tretjo sejo v tej zadevi
in sta mesto sprejema prijavljenih članov
sklicala raje izredni občni zbor Učiteljske
tiskarne za 8. decembra t. l., kakor je raz-
vidno iz vabila na drugem mestu lista.

— Volitve v oblastno učiteljsko disci-
plinsko sodišče v Ljubljani. Meščanske
šole v Ljubljani: Izvoljena: Alojzij Novak,
Ivan Kunc, Meščanske šole izven Ljubljane:
Izvoljena: Maks Hočevar, Josip Lampe.
Osnovne šole: Okraj Brežice: Izvoljena
Erbežnik Ivan, Seme Anton. Črnomelj: Skulj
Andrej, Grum Rado, Kamnik: Tavčar Ivan,
Petrovec Ciril. Kastav: Dostal Rudolf, Le-
sica Djuro, Kočevje: Puhar Karl, Pristov-
šek Franc. Kranj: Mihelič Josip, Mlekuž

Vekoslav. Krško: Grčar Tit, Lavrič Pavel.
Laško: Dimnik Ivan, Pavlica Ulrik. Litija:
Mazi Vilko, Polak Janko. Ljubljana (mesto):
Smole Albin, Zaplotnik Ignacij. Ljubljana
(okolica): Dermelj Mirko, Potočnik Alojzij.
Logatec: Legat Stanko, Kobal Josip. Novo
mesto: Marok Alojzij, Skulj Franc, Radov-
ljica: Kocijancič Ivan, Plesničar Pavel.

— Volitve v učiteljsko disciplinsko so-
dišče so pokazale, da zelo mnogo članov ne
poučuje prav discipline. Volili so sicer
člane UJU, toda ne one, ki so bili določeni
za dotični srez. Tako je prišlo, da je bilo v
ljubljski oblasti 292 razcepljenih glasov,
ki so prišli organizaciji v izgubo in v mo-
ralno škodo. To se ne sme zgoditi več in
predsedniki okrajnih učiteljskih društev so
dolžni pri prvem zborovanju opozoriti
članstvo na to pomanjkljivost, ki jo kažejo
volitve v učiteljsko disciplinsko sodišče. Ni
to prav nikak diktat, temveč veleva le dol-
nost organizacijske discipline, da se ne cepi
glasov in se drži strogo oficijelnih kandi-
datov. Od naših kandidatov zahtevamo, da
sodijo popolnoma objektivno in se ne ozi-
rajo na politično pripadnost obtožence, za-
to se borimo za njih izvolitev. Strogo s sta-
novskega in ne strankarsko političnega
stališča, ki se mora pri takih zadevah je-
njati.

— Razburjenje zaradi volitve kateheta
v učiteljsko disciplinsko sodišče. Politično
strankarski krogi so izrabili to popolnoma
stanovsko zadevo, ki nima s politiko oprav-
ka, v svrhu svojih strankarskih namenov.
Volitev kateheta nima prav nikakega stran-
karskega značaja in ga ne sme imeti pri tako
resni zadevi, kakor je disciplinsko sodišče,
kjer gre za objektivno in pošteno razsodbo
v vsakem slučaju. Naša borba gre za to, da
se vsi partizanski vplivi izločijo iz disci-
plinskega sodišča, zato smo tudi zahtevali in
dosegli, da bo na čelu disciplinskega sodišča
od režima neodvisen in objektivno pokličen
sodnik. Tudi izvoljeni stanovski drug ni za-
govornik, ampak sodnik pri disciplinskem
sodišču, ki mora slušati, ki so obsodbe
vredni objektivno soditi (zato je zaprisežen)
ter ne sme biti v nobenem slučaju pristran-
ski. V interesu našega stanu je tudi, da di-
sciplinsko sodišče obsodi vse, kar je nezdra-
vega v stanu in kar škoduje zdravi stanov-
ski in službeni moralni, in to ne piziraje se na
desno in levo. Zagovornika ima vsak disci-
plinranec še posebej in si ga lahko izbere
med stanovskimi tovariši, ali pa si najame
odvetnika. Seveda stanovski drug, kot sod-
nik lahko mnogo pripomore k čim objektiv-
nejši razsodbi, zato mora dobro poznati
službene okoliščine prizadetega. Meščansko-
šolsko učiteljstvo voli strokovnega druga,
sodnika iz svojih vrst, in sicer štiri. Osnov-
nošolsko učiteljstvo ima 14 strokovnih dru-
gov-sodnikov, torej mu jih ostane še vedno
13, če je eden katehet. Kateheti spadajo tudi
pred isto disciplinsko sodišče. Ker so ravno
tako državni uradniki, kakor učitelji, je to
le stanovska poštenost, če se jim prizna tudi
enega stanovskega druga za sodnika. Orga-
nizaciji se je pa od merodajne strani zago-
tovalo, da bo prosvetna uprava izposlovala
od ministrstva da bo katehet kot razsodnik
klican le k slučajem, v katerih je obtoženec
katehet, ne pa k slučajem, kjer je obtoženec
posvetni učitelj. To je tudi edino pravično
in pošteno! Če se bo pa s tako gonjo, kakor
se je uprizarilo v tem slučaju, napravilo iz
disciplinskega sodišča partizanski forum, po-
tem gorje nam vsem.

— Interesantno bo opazovati organiza-
cijo UJU — piše »Jutro« — ko poroča iz
Kočevja, da bo baje tamošnji nadzornik iz-
menjan. — Interesantno je bilo opazovati
organizacijo že sedaj, ko je s svojim vpli-
vom dosegla, da niso bili izmenjani nadzorni-
ki, ki jih učiteljstvo že zdavnaj ni maralo in
ki se niso izkazali baš kot primerni za svoj
odgovorni položaj. Brez vsakih namiga-
vanj in sumničnjav povemo javno, da
stoji naša organizacija slejkoprej na stali-
šču, da je pri odstranitvi vsakemu navesti
vzroke, oziroma izvesti disciplinarno pre-
iskavo, ki naj jih dokaže. Za vsako ceno se
pa tudi vsakogar ne da braniti. Naj ne bodo
gospodje tako naivni, da mora organizacija
po njihovem tolmačenju depolitizacije sedaj
ščititi in se zavzemati za nečlane, ki se eks-
ponirajo in često izjavljajo, bolj, kakor pa za
lastne člane; naj ne bodo gospodje tako na-
ivni in naj ne mislijo, da mora na podlagi
njihovega tolmačenja depolitizacije, pro-
svetna uprava nameščati na razne vodilnejše
položaje le vladajoči stranki nasprotne urad-
nike, pri tem pa z ozirom na depolitizacijo
učiteljstva zapostavljati vse uradnike, ki
pripadajo vladajoči stranki. Če jemlje spo-
sobne in objektivne iz vrst učit., ne more-
mo oporekati, dokler so objektivni. Politična
pripadnost ni za nas nikak kriterij v stro-
kovnih zadevah, da bi zaradi tega proti ko-
mu nastopali, ni pa tudi za nas nikak kri-
terij, da bi na podlagi tega morali koga bra-
niti. Korektnost in objektivnost na službe-
nem položaju je za nas prva in edina mero-
dajna mera za presojo v vsakem slučaju. To
je depolitizacija, kakor si jo tolmačimo mi
in na podlagi katere bomo lahko zagovarjali
vsakogar, če izpolnjuje gornje zahteve, ne
moremo pa braniti niti lastnega člana, če jim
ne odgovarja. Kaj je s Kočevjem, ne vemo
in ne moremo spregovoriti prej, preden ne
dobimo avtentčnih informacij — vemo pa,
da je izpad »Jutra« proti naši organizaciji
zaradi tega slučaja neosnovan in da se s ta-
kimi izpadi več škoduje stvari, kakor ko-
risti, to si je vsak resen človek na jasnem.

— Šolski zakoni bodo predloženi Na-
rodni skupščini. Kakor zatrjujejo merodajni
krogi, bodo šolski zakoni predloženi Na-
rodni skupščini. Izdelan je že načrt zakona
za osnovne šole in srednje šole. Načrt se
naslanja na osnutek ministra Trifunovića.

Slabši od hlapcev.

Prosvetne razmere v državi postajajo vedno škandaloznejše. — Šolski nadzorniki že od leta 1924. niso dobili povrnjenih potnih stroškov. — Denar za potnine so sami iz svojega založili. — Država zahteva, da morajo nadzorovati šole, ne prevzame pa odgovornosti, da jim bodo stroški povrnjeni. — Na ta način mora propasti vsaka avtoriteta drž. uprave. — Vse to je v veliko škodo šolstva samega.

Brez primere je omalovaževanje zako-
nov in uredb od strani državnih funkcio-
narjev, kadar gre za naše prejemke in
terjatve. Državna uprava je silno točna v
izvrševanju zakonov in uredb, kadar treba
nastavljenca znižati prejemke ali zakonske
določbe spreminjati in tolmačiti nastavljen-
cu v slabo. Kadar pa gre za to, da na-
stavljenec dobi, kar mu gre po zakonu in
kar je zaslužil, tedaj lahko čaka na večnost
— na proračunsko možnost. Samo najvaž-
nejše:

Razlika! Člen 249. čin. zak.: »Prejemki
po tem zakonu se urede z državnim prora-
čunom, pravica do njih pa teče državnim
uslužbencem, ki se prevedejo, od dne 1.
oktobra 1923.«

Kako dolgo bo le še »tekla« pravica?
Kje je se država, ki tako postopa s svojimi
nastavljenici? Zakaj merodajni faktorji ne
postopajo po tem členu?

Potnine šolskih nadzornikov ter potni in
selitveni troški učiteljev! Člen 45. čin. zak.:
»Državnim uslužbencem pripadajo, kadar
službeno potujejo, posebne odškodnine, ki
se urejajo s specialnim zakonom. Za slu-
žbeno potovanje se smatra tudi uslužbenčeva
selitev iz kraja, kjer se upokoji po zvršetku
popolnih službenih let, v kraj, kjer se naseli
kot upokojenec. Glej tudi uredbu o potnih
in selitvenih stroških!«

Čl. 71. čin. zak.: »Premeščencem usluž-
bencu pripadajo stroški za potovanje in se-
litev.«

Kako se postopa s šolskimi nadzorniki,
to je pravi kulturni škandal! V vseh civili-
ziranih državah vedo ceniti šolske nadzor-
nike in je njihov položaj urejen z zakonom, le
pri nas tega ni treba. Šolski nadzorniki niso
nič drugega, kot navadni pisarji brez pravic
in primernih prejemkov, da celo od šole do
šole morajo potovati na — svoje stroške.
Malenkostni paragrafi in odločbe, ki govore
v njihov prid, se sploh ne izvajajo. Čl. 45.
čin. zak.! Službeni pavšal šolskih nadzorni-
kov se je uknil, skrbi pa se ne za to, da bi
bili v proračunu zneski za potovanja v smi-
slu čl. 45. čin. zak. Pač pa je izšla sledeča
ministrska odredba od 14. julija 1926, Br.
72.584/III.: »Sres. šol. nadzornici 1926./27.
škol. godini prvi pregled šola in svojim sre-
žovim imadu izvršiti od 1./10. 26. god. do
1./11. 1927. god., a drugi pregled od 1./4. do
30./6. 1927. god. Ovak če se prethodno odo-
breni put (obilasek šola) isplati školskom
nadzornicima po uredbi D. R. Br. 96.000 od
30./9. 1920. god. iz državne kase po partiji
326. pz. I. d. Budžeta ministr. prosvete za
1926./27. godinu, odnosno iz odgovarjajoče
partije iduće Budžeta ministr. prosvete.«

Potni troški za leto 1925./26. in 1926./27.
so izzveniš malenkostnih zneskov še nepo-
ravnani.

Odlok min. prosv. od 19./4. 1927 O. N.
br. 25.960 pa se glasi: »Vsako odstopanje in
nemarno vršenje nastavniške dužnosti biče
najstrožje kažnjavano. — Stoga se pozivajo
šolski nadzornici, upravitelji in nastavniki
osnovnih šola da najsavestneje vrše svoje
dužnosti, koje su im propisane zakonom o
narodnim školama i propisima ministarstva
prosvete.«

Ako morajo nadzorniki vršiti svojo
službo — zakaj merodajni faktorji ne skr-
bijo, da pridejo potrebne vsote v proračun?
Kdo nosi na tem svojo odgovornost, ne bo
težko uganiti!

Enako žalostno poglavje so potni in se-
litveni troški učiteljev in upokojencev. Ali

ni vsega obsojanja vreden način, kako se
oblast ogiba plačati potne stroške. Mesto da
učitelja premesti na državne stroške, po slu-
žbeni potrebi, kadar je v resnici, mu eno-
stavno naroči, da sam zaprosi za mesto in ga
tako prisili, da nosi sam vse stroške. (Na
drugi strani se dogajajo slučajji, da se ka-
zensko premeščencem učiteljem priznajo
potni troški).

Kdor pa je tako srečen, da je premeščen
na državne stroške, ta mora seveda račun
pravilno in pravočasno vložiti, a brez nade,
da bo v doglednem času poravnani!

Vse take zahteve učiteljev in nadzorni-
kov gredo v nenasitno žrelo partije 55, ki ne
da nikdar nič od sebe...! Sicer se vsako
leto za dolgove iz prejšnjih let staviijo zneski
v proračun, toda premizki, in če so v pro-
računu, se enostavno ne odpravi kredita —
»saj nastavljenec lahko čaka«!

Da pa je volk sit in koza cela in da so
nastavljenici za eno leto potolaženi, nam
posljejo kako »uputstvo« E. F. br. 6849 od
25./6. 1927. glede »potraživanja neizplačanih
prinadležnosti in honorarnih časova iz rani-
jih budžet. godina«, ali E. F. br. 4851 od 5./5.
1927. Točka 6. »Putni i potvozni troškovi
(partija 303.) ne otvaraju se na osnovu tre-
bovanja, nego se isplaćuju na osnovu pro-
pisno sestavljenih i viziranih putnih računa,
a po izvršenom putovanju. Za redovan obli-
lazek škola, školski nadzornici mogu tražiti
akontaciju po prethodno odobrenom planu
putovanja.«

Vse zahtevano so nadzorniki točno iz-
vršili, ni pa denarja, o akontaciji pa sploh ni
govora. Kdo nosi krivdo? Točka 13. se glasi:
»Po partiji 55. za neizplačane obavke iz ra-
nijihih budžetnih godina, da bi se mogli dobiti
potrebni krediti, treba vsaki službenik za-
sebno da podnese napisanu, od šolske vlasti
overenu i od Mesne kontrole pri Okružnoj
Finansijskoj Upravi vizirano priznanicu na
onu sumu, koja mu nije isplaćena. Tako
snabdevene priznanice dostaviti Ministar-
stvu Prosvete radi traženja kredita.«

Vse to se je pri nas izvršilo — toda kre-
dita ni! Kje je krivda?

Od nastavljenca se zahteva, da dela in
vrši službo skladno z zakoni in uredbami.
Za nevršenje dolžnosti čaka nastavljenca
kazen. Kako pa oni, ki nam režejo kruh in
ki nam ne dajo, kar nam gre po zakonu in
uredbah? Pri vladi ni človeka, ki bi ga pekla
vest, ker se zadržuje državnim nastavljen-
cem težko prislužene pare! Ni človeka v
naši državni upravi, ki bi zaklical: »Tudi
državnemu nameščencu, kar mu gre!« Pri
vsaki naši upravičeni zahtevi dobimo le od-
govor: »Ni kreditov, ni proračunske mož-
nosti!« Pa zakaj ne napravite proračunske
možnosti in zakaj ne poskrbite za kredite?
Ali ni to vaša dolžnost?

Po vseh civiliziranih državah se vlada
potrudi, da najde za vsak zakon, ki je v
zvezi z izdatki, potrebno kritje, pri nas
se delajo zakoni, ne glede na finančne mož-
nosti!

Pa kako, da ni proračunske nemožnosti
za izdatke podtajnikom, ministrom, poslan-
cem, za volitve? So li za dobrobit države po-
trebni izdatki za podtajnike? Kaj ko bi en-
krat terjatve podtajnikov, ministrov in po-
slancev dali v žrelo part. 55? Ko bi ti po-
kusili dobrote te partije, bi takoj bilo vse
v redu!

Te razmere postajajo zelo škodljive šol-
stvu. Pravijo, da pada avtoriteta nadzorni-
kov in da bi bil ta problem rešen s tem, da